

## Slutrapport till Stiftelsen Skogssällskapet

**Projekt:** Kan naturhänsynen vid skogsavverkning göra större nytta om den anpassas efter länsstyrelsernas traktanalyser?

**Huvudsökande:** Thomas Ranius, Sveriges Lantbruksuniversitet, Inst. f. Ekologi, Box 7044, 750 07 Uppsala, thomas.ranius@slu.se

**Projektets löptid:** maj 2014 – augusti 2016

### Sammanfattning

Levande träd lämnas vid så gott som varje slutavverkning i Sverige. Det omgivande landskapet tas sällan i beaktande när man beslutar om vilka träd som lämnas och var, men det skulle potentiellt kunna ha stor betydelse för hur effektivt biologisk mångfald gynnas. Som en del i utvecklandet av naturvårdsstrategier har värdeetrakter identifierats av länsstyrelserna. Värdeetrakter utgör ett verktyg för att rikta bevarandeinsatserna, framför allt bildandet av naturreservat, till områden med högre naturvärden. I detta projekt testade vi om död ved på hyggen används av flera naturvårdsintressanta insektsarter om de är belägna inom värdeetrakter. Vi testade även betydelsen av åtta andra landskapsfaktorer som skulle kunna återspegla landskapets artpool. Vedinsekter (rödlistade eller kategoriserade som indikatorarter) eftersöktes på 179 hyggen i Mellansverige; totalt återfanns 28 arter av dem vi på förhand valt ut som målarter, varav 24 var skalbaggar. Det var ingen skillnad i antalet vedinsektsarter per hygge inom värdeetrakter jämfört med utanför. Faktorer i det omgivande landskapet påverkade dock artrikedomen på hyggen. Den mest betydelsefulla skalan varierade för olika variabler över hela spannet av testade värden från 250 till 8000 m. De viktigaste faktorerna var volymen av olika trädslag, framför allt av gran. Sammanfattningsvis fann vi inget stöd för idén att koncentrera naturhänsyn i brukad skog till värdeetrakter. Det omgivande landskapet korrelerade till förekomsten av flera skalbaggsarter. Vi har dock ännu för liten kunskap för att kunna dra generella slutsatser om hur man bör koncentrera naturhänsynen till landskap med vissa egenskaper.

### Resultat

Projektet har genomförts planerligt, förutom att vi ligger efter tidsplanen. Nu finns ett manus till en vetenskaplig artikel som behöver ytterligare textmässig bearbetning innan det är färdigt för att skicka för publicering till en tidskrift. Men resultaten som presenteras är färdiga, och kommer inte att förändras.

Fältarbetet utfördes som planerat av Olof Hedgren under 2014. Martin Hallinger, som har varit postdoktor med mig som värd, har under 2015 arbetat med statistiska analyser och skrivande. Arbetet med ArcGIS har utförts av Simon Kärverno. Martin Hallingers postdoktorstid är formellt slut och han vistas för närvarande i Tyskland. Hans avsikt är dock att komma tillbaka till Uppsala i november 2016 och skriva klart detta. Det är inte mycket arbete som återstår, så på ett eller annat sätt kommer vi att avsluta detta ordentligt. Eftersom artikeln inte är klar har vi ännu inte börjat kommunicera projektets resultat, vilket vi dock fortfarande planerar att göra så som beskrivs i stycket nedan.

## **Kommunikation**

Projektets resultat har ännu inte kommunicerats. På vår institution pågår tre projekt om vedinsekters förekomstsmönster på hyggen i relation till lokala faktorer och omgivande skogslandskap. När alla dessa projekt är klara kommer jag att skriva ett Fakta Skog-blad som utgör en syntes av dessa tre vetenskapliga artiklar. I anslutning till att Fakta Skog-bladet skrivs kommer vi att kontakta institutionens kommunikator som hjälper oss att föra ut information via pressmeddelanden m.m. Vi kommer också att kontakta praktiker verksamma t ex på skogsbolag, länsstyrelser och andra myndigheter för att ge möjlighet för dem att ge inspel om andra kommunikationskanaler, t ex presentationer på möten som ordnas av dessa organisationer. Syntesen som Fakta Skog-bladet utgör kommer också att vara intressant för oss alla att presentera på konferenser, men jag har ingen konkret plan för vem som skall göra det och när.